

*2910 • 08-37-40-200

בס"ד, בית מדרש המאיר לארץ | גליון 340

שבת חוה"מ פסח | חלק ממסלול העליה - שבע יפול צדיק וקם

מסי לות אר הנפש

שביבי אור מתורתו האדירה והנדירה
של הצדיק רבינו יורם מיכאל אברג'ל זיע"א
ערוך על פי שיעוריו של בנו ממושיך דרכו ואורו
הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

מסילות אל הנפש

תוכן העניינים

1. פתח דבר
2. שלש קושיות
7. כחה של סעודה רביעית
11. שבת חול המועד
13. תורתו של אדם הראשון
15. אילו רק קירבנו להר סיני - דיינו!
16. למה זה כך?
18. דרישתו של משה רבינו
21. יפול! ולא ירד!
23. ראה אתה אומר אלי!
24. מעלת שבת חול המועד
26. העולה מן האמור להלכה ולמעשה

הזמינו לבית או לעסק
קופת צדקה מהודרת

הצטרפו לשיעור היומי
עם משלוח עד הבית!

בית המדרש המאי"ר לארץ

התנסות והפגנת ספר מודיש ורבינו דרכ יודים נייסאל אברג'ל זיע"א

8771301 345 נתיבות ת.ד 666 הקציר 08-37-40-200/*2910

office@h-l.org.il 077-223-1130

www.hameir-laarets.org.il המאיר לארץ

08-649-9859 לקבלת דגש של אור
קו 'המאיר לארץ'

ע"ר 580654762 | למוסד אישור מס הכנסה לעניין תרומות לפי סעיף 46 לפקודה

- כל הזכויות שמורות -

שבת חול המועד

פתח דבר

ולאחר בירור התברר כך:

כל המציאות שנבראה, נחתמה בחותמו של הקב"ה. כל בריאה והחותמת המיוחדת לה. והחותמת הזו היא המקבעת את צורתה, תוחמת את כחה, ומגבילה את יכולותיה כפי רצון בוראה...

אך, ישנה דרך להתיר את החותמות, ובכך להתחבר אל האור האלקי שבתוך הנברא!

ואת הדרך הזו פרסם בספריו המקובל הראשון רבי אברהם אבולעפיה זיע"א,¹ וחכמי מרוקו צעדו בעקבותיו כידוע, וזו הדרך המיוחדת של מקובלי מרוקו...

ובעקבות ההבנה הזו נכתבה החוברת שלפניכם...

הכל החל לפני כמה ימים, ב" בניסן. באותו יום חלה האזכרה של סבא הרב חנניה אברג'יל זיע"א, שהיה אדם גדול מאוד בזכות עצמו, ובנוסף, זכה והיה אביו של אחד מעמודי עולם, רבינו הרב יורם מיכאל אברג'יל זיע"א.

באותו יום שמענו בקלטת את דבריו של אבא, הרב יורם, ממה שסיפר על אביו אחר פטירתו.

ובתוך דבריו הוא אמר כך: 'אבא, גדל במרוקו, ושם הוא זכה ללמוד קבלה מחכמי מרוקו. והיה בקי מאוד בשיטה שלהם!'

סלי הקלטת המשיכו להתגלגל, אך המחשבה נעצרה: 'היה בקי בשיטה שלהם? איזו שיטה יש למקובלי מרוקו...'

מעין החכמה

השמות ו**בהתירי** קשרי החותמת נגלה אלי אדון הכל וגילה לי את סודו, והודיעני עד קץ הגלות וזמן התחלת הגאולה על גואל הדם, ואז הכריחני להתבאר בנבואה!...

וגם ברבינו האר"י ז"ל מצאנו רמז לכך. וכך הוא כתב בשער רוח הקודש (נדף מז ע"א):

1. וזה לשון קדשו (וזאת ליהודה - עמוד כג, מודפס יחד עם ספר חיי העולם הבא):

וכל הנזכר לפני דעתי לא הביאני אל תפארת הנבואה אבל הביאני אל התהלות החכמה, וכבר נאמר: "אל יתהלל חכם בחכמתו" (ירמיה ט, כב), **אבל בהגיעי אל**

שלש קושיות...

חיים זעליג הגיח מפינת הבית כשהבעה מתוחה על פניו. 'לכו לבית המרחץ העירוני, רק אחרי שתנקו את עצמכם כראוי תחזרו הנה'.

שני הגויים, דימה ויאנוש, נדו זה לזה בראשם בקריצת עין. 'ידע שור קונהו', הם מכירים טוב את המעסיק היהודי שלהם, חיים זעליג, וכבר לא מופתעים משום הנחה - מוזרה ככל שתהיה - שהוא מנחית עליהם בערב פסח. הם יודעים, כמו כל השכנים, שבכל מה שקשור לחשש חמץ, השמים הם הגבול לחומרותיו.

כעבור שעה קלה שבו דימה ויאנוש אל הבית ונכנסו פנימה, התמונה שנגלתה לעיניהם היתה מעניינת במיוחד: בחדר הגדול עמד חיים זעליג ולידו דוד נחושת גבוה מקומת אדם, סביבו עמדו הילדים ושפשפו אותו מכל עבר...

'היכנסו' לחדר הפנימי - הורה להם חיים זעליג בפנים חמורות סבר, כשהוא מצביע על חבילת בגדים ישנים

סיפר הגאון הרב שמעון טיקוצקי שליט"א (המבשר התורני, גליון 437 - עמוד יד), וז"ל:

ניחוח המצות הטריות הנאפות ברגעים אלו, התפשט באוירה של העיר טשרנוביל, ומילא את הלבבות בעונג ושמחה של מצוה. בעוד ימים ספורים יתקדש חג הפסח, והכל טרודים ועסוקים בהכנות אחרונות ובדאגה שהכל יהיה נקי וזך מכל חמץ ושאר...

ואם זה כך בכל הבתים, בביתו של חיים זעליג על אחת כמה וכמה... חיים זעליג החמיר מאוד מאוד בכל העניינים הקשורים לפסח... החומרות שלו התפרסמו בכל העיר... ועל מה שקרה בעקבות כך אנו רוצים לספר עתה:

שני גויים חסונים התקרבו אל ביתו של חיים זעליג, פתחו את הדלת וביקשו להיכנס פנימה. 'עצרו! עמדו על מקומכם ואל תיכנסו!' נשמעה זעקה קולנית מתוך הבית, משל היו אלו שודדים מסוכנים.

מעין החכמה

להם, **חנם** עולמו באה"ה אשר אהי"ה, ובוה נסתמו מעיינות החכמה מבני אדם!...
ורבינו האר"י ז"ל ממשיך שם ומגלה את יחוד הווי"ן, שעל ידו אפשר להתיר את החותמת הזו ולזכות להתחבר למעיינות החכמה.

'ידע' כי הקב"ה **חנם** את עולמו באהי"ה אשר אהי"ה. ופירוש הענין הוא, כי הנה שם אהי"ה מורה על העלם האור, כאילו אמר אהי"ה לעתיד ואתגלה, אבל לא עתה, ולכן כדי שבני אדם התחתונים לא יוכלו להשיג חכמה מה שאינו ראוי

החג, מוקף בהמוני חסידים שהגיעו הנה מקרוב ומרחוק להסתופף בצילו.

חרש חרש נפתחה לה דלת בית המדרש, יהודי לבוש מעיל קצר נכנס פנימה והצטרף לדבוקת החסידים המקיפה את השולחן. ברגעים הראשונים לא הבחינו הנוכחים בכניסתו, אם היו מבחינים בו בוודאי היו עיניהם מתעגלות בפליאה. ר' חיים זעליג? מה מעשיו בבית החסידים?...

ר' חיים זעליג, נושא סיפורנו, הוא תלמיד חכם ויודע ספר, אך מעולם לא נמנה על עדת החסידים, כף רגלו לא דרכה מעולם בהיכלו של המגיד. אלא שהיום לאחר שהסתיימה הסעודה בביתו, בעודו שקוע בסוגיא כל שהיא במסכת פסחים, הגיעו לאזניו מרחוק הדי שירת החסידים והסיחו את דעתו.

בתחילה ניסה להתעלם מהם, העדיף לא להתייחס אליהם. בסוף כבשו הצלילים את לבו והוא מצא את עצמו, לראשונה בחייו, נמשך לבית המדרש הטשרנובילי בכבלי קסם.

כשנכנס פנימה מצא את הרבי עורך את שולחנו לפני ה', מוקף בחסידים שמפיהם בוקעת השירה העריבה, השירה שגרמה לו לצאת מביתו ולהגיע עד כאן. אירת החג והשמחה הרוחנית סחפה את ר'

ונקיים לפסח, אחרי כמה דקות יצאו מן החדר כשהם לבושים במעילים יהודיים בלויים אך מכובסים כראוי, רק עכשיו נמסר לידם הדוד השמור, דוד המים ממנו יסתפקו בני המשפחה במשך כל ימי החג.

לכו ומלאו אותו במים מן הנהר, אך היזהרו והישמרו מאוד מאוד לנפשכם מכל קרבה למאכל או שתיה - התעופפו מפי המילים כמתוך מכונת ירייה...

דימה ויאנוש העמיסו את הדוד אל העגלה ויצאו לדרך... בדרך פנה דימה ליאנוש ואמר: 'תאמין לי יאנוש, הפעם הוא הגזים. החשדנות שלו הפעם עברה כל גבול'...

'בטח', החרה יאנוש. 'צריך להראות לו הפעם, לחכמולוג הזה, שאם אנחנו לא נרצה בכך, לא יעזרו לו כל מעשיו להיפטר מהחמץ שלו'...

וצחוק פרוע וגס מילא את חלל העגלה...

שני הגויים חזרו לביתו מותשים ומתנשפים, גררו במאמץ את הדוד למקומו בפניות הבית, הבעת פניהם לא גילתה מאומה על מעלליהם הזדוניים...

יום טוב ראשון של פסח. הרבי הקדוש ר' מרדכי מטשרנוביל זיע"א יושב בבית מדרשו ועורך את שולחנו הטהור לכבוד

השירים והפיוטים אולי לא השתנו, אך רוח של התחדשות רוחנית מילאה את הלבבות, ונטעה בהם רגשי שמחה והתעלות. ושוב חולפת לה צלחת השיריים מיד ליד, הפעם כבר הוא זכר היטב, כשהגיעה הצלחת לידו הוא מיהר להעביר אותה כלאחר יד לזה שלידו.

אלא שהפעם בלט הדבר לעיני הסובבים. 'מדוע אתה לא טועם משיירי מאכלו של הרבי' - שאלו אותו בחיבה העומדים לצידו - 'יודע אתה כמה הפליגו צדיקי עולם בכחם הנשגב של שיריים ממאכלו של צדיק העובד את ה' באכילתו, וכל מאכלו לשם שמים?'

'מה זאת אומרת למה', ענה להם רבי חיים זעליג בתמימות, כשאינו מודע לסערה שתעורר תשובתו, 'אני בפסח מחמיר, ולא סומך על אף אחד!...'

המילים האלו הקפיצו ממקומם כמה מהעומדים לצידו. 'מה אתה אומר? כלום מטיל אתה ספק בטיבם של מאכלי הרבי' - שאלו אותו בתרעומת בלתי מוסתרת - 'צדיקים אין הקב"ה מביא מכשול על ידם, אם הרבי אוכל ממאכלים אלו, אנו ודאי יכולים לאכול מהם ללא פקפוק.'

כנראה שאי אפשר להפוך ביום אחד ליחסיד, גם לא ביומיים. ר' חיים זעליג אינו משתכנע מהדברים,

חיים זעליג, כעבור כמה דקות הוא כבר היה מושחל בין שורת החסידים הדבוקים לשולחנו הטהור של הרבי.

השירה נפסקה, הרבי טעם מן המאכלים שהוגשו לו, לאחר מכן נטלו הגבאים את הצלחת והחלו לחלק לחסידים משיירי מאכלו של הצדיק. הצלחת נישאה מיד ליד, כל אחד טעם ממנה מעט והעביר אותה לזה שלאחריו. כשהגיעה לידו של ר' חיים זעליג נטל גם הוא פיסת בשר זעירה וכמעט שהכניסה לפיו...

ברגע האחרון חזר בו, שמט מידו בבהלה את האוכל, והעביר את הצלחת הלאה ממנו. 'כיצד יכולת לשכוח דבר כזה' - התרעם על עצמו - 'הרי אני בפסח מחמיר מאוד!'

השולחן הסתיים כעבור שעה ארוכה והוא חזר לביתו עם מטען רוחני חדש כמוהו לא טעם מעודו.

למחרת, אחרי שהסתיימה סעודת יום טוב שני של גלויות, כבר ידע חיים זעליג היטב את יעדו, רגליו נשאו אותו מאליהם לבית המדרש. אחרי טבילת האש אמש, היום כבר היה לו קל בהרבה. הוא נעמד במקום בו עמד ביום הקודם, והצטרף אל קהל החסידים כאחד מבני החבורה.

השולחן ביומו השני של פסח, לא היה פחות מטלטל מקודמו.

לא, הוא אינו טועה, עיניו הקדושות של הרבי מכוונות אליו ומביטות לעברו. מבטו של הרבי משפד אותו מכף רגל ועד ראש, כמו סורק ברגעים אלו את חדרי לבו לְפָנַי וְלְפָנֶיךָ, על כרעיו ועל קרבו. ופתאום פונה אליו הרבי ולוחש באזניו: 'חזור מהר לביתך, חפש טוב בדוד המים של פסח, יש שם חמץ גמור.'

ברגע הראשון סבור היה שלא שמע היטב את דברי הרבי, הרי לא יתכן שלאחר סדרת הנקיונות היסודיים ושלל החומרות הרבים, תימצא בביתו חתיכת חמץ ועוד בחבית המים השמורה.

כעבור רגע הוא התעשת, יצא בריצה מבית המדרש, נכנס לביתו וניגש מיד אל הדוד שניצב דומם בירכתי החדר. טיפס על כסא, פתח את המכסה שעל פי הדוד והציץ לתוכו, וכמעט שלא התעלף... חתיכת לחם ראויה להתכבד, ג'לוסקא נאה' בלשון חז"ל, שטה לה בנחת על המים שנותרו בקרקעית הדוד, מביטה לעברו כשחיוך זדוני ומרושע מרוח על פניה.

זעקת שבר פרצה מגרונו של ר' חיים זעליג, והעירה את כל בני הבית שמיהרו להתקבץ סביבו.

'איך קרה לנו דבר כזה? - תמהו כולם ולא האמינו למראה עניהם - 'אנחנו בעצמנו שפשפנו את הדוד בערב פסח וניקינו אותו היטב'. ר' חיים זעליג

'אני, בפסח, לא סומך על אף אחד! ואפילו לא על מלאכים ושרפי מעלה!'

המשפט הזה הסעיר את לבם של החסידים, הם ראו בדבריו שמץ של פגיעה בכבודו של הרבי, התגלגלו הדברים והגיעו עד לאזנו של הרבי עצמו, אך הוא לא הגיב על כך מאומה.

ימי חול המועד חלפו, אך טעמם של שני ימי החג הראשונים לא נמוגו מחיכו של ר' חיים זעליג... הוא מצא עצמו ממתין בחשאי ליום 'שביעי של פסח', אז יוכל לזכות להשתתף שוב בשולחנו של הרבי.

בית המדרש כבר היה מלא בחסידים רבים, שעה שנכנס ר' חיים זעליג לתוכו, כולם המתינו בלבבות הומים לכניסתו של הרבי לעריכת השולחן. חלקם אמרו פרקי תהלים בהתלהבות, אחרים עיינו בספרי חסידות במעניינא דיומא. ר' חיים זעליג נטל לידיו ספר כל שהוא והתיישב במקום פנוי על אחד הספסלים.

לפתע הושלך הס ברחבי בית המדרש, דמותו הרחימאית של הרבי הופיע בפתח. שתי שורות נפתחו בתוך ההמון שגדש את המקום, והרבי החל פוסע לעבר השולחן. ר' חיים זעליג ניצב הוא בין כולם, מביט בפניו הטהורות של הרבי. לפתע חש בזרם עז מפלח את כל גופו. הרבי נעצר פתאום ממש לידו.

פתח בתיאור מפורט על כל הנהגותיו, איך הוא מצוה על משרתיו הגויים לרחוץ עצמם היטב, ללבוש בגדים נקיים מכובסים משלו, רק אז הוא מתיר להם לשאוב עבורו את המים.

'אין' עוד משהו שנוהג בכל כך הרבה חומרות וקפידות כמוני, אמר ר' חיים זעליג, ועבר לתאר את קפידותיו בקרצוף הבית ואפיית המצות.

'זו' הטעות שלך - קטע אותו הרבי - 'עד היום סבור היית כי 'אתה' זה שגלחם בחמץ, חשבת שהזהירות שלך וכל ההקפדות הרבות שלך, הם אלו שיגנו וישמרו עליך מלהיכשל במשהו חמץ. שכחת שלאחר כל אותן קפידות וחומרות, זקוקים אנו לסייעתא דשמיא מרובה כדי להנצל ממה שחמץ.

'לגבי' השאלה השניה ששאלת, כיצד הגיע החמץ אל תוככי הדוד מים, התשובה פשוטה וטמונה בתוך דבריך, שני השקצים שמילאו את הדוד לאחר כה הרבה גדרים וסייגים, הם עצמם אלו שעוללו לך את הדבר. דוקא בגלל שנוכחו שאתה מקפיד יותר מכל אחיך היהודים, זה מה שדחף אותם לעולל לך את הדבר החמור הזה.

'ובאשר' לקושייתך השלישית, אם ידעתי מכך, מדוע לא גיליתי לך את הדבר עד עתה? התשובה היא

לא השיב להם, הוא כבר היה בדרכו לבית המדרש של הרבי. מחשבות קשות ביותר מילאו את ראשו, הוא חש כמי שחץ שנון נתקע עמוק בלבו, במקום הרגיש ביותר.

הרבי כבר אחז באמצע עריכת השולחן, אך נראה היה כממתין ומצפה לשובו. בלב נשבר ומלא הכנעה ניגש ר' חיים זעליג אל הרבי ועניו דומעות. 'רבי, מה חטאתי, ומה פשעתי - פרצו מפיו המילים הכואבות - 'הרבי יודע כמה נזהר אני במשהו חמץ, כמה טרחות טרחתי, למה נגזר עלי להיכשל בחטא כזה, מדוע.'

'ושאלה' שניה לי, רבי - המשיך ר' חיים זעליג בקול מרוסק - 'מהיכן הגיעה אל חבית המים המשומרים מכל משמר, חתיכת חמץ בסדר גודל של כזה.'

'ועוד' דבר נבצר מדעתי להבין: אם הרבי יודע ורואה מה שנעשה בכל מקום, רבונו של עולם, מדוע לא קרא לי מיד ביומו הראשון של חג הפסח והודיע לי על החמץ שנמצא בביתי ומיקומו המדויק?.

הרבי שתק ונראה כמהרהר. 'חיים זעליג' - פנה אליו וכעבור כמה רגעים - 'ספר נא לנו כיצד נוהג אתה לשאוב את המים לצורך החג?.'

'איך' אני נוהג לשאוב את המים? - רטט קולו של חיים זעליג - 'הרי לא שייך להקפיד יותר ממני... כאן הוא

שנוהג אתה חומרא יותר מכל באי בית מדרשי, ביקשתי לבדוק איפוא האם אכן נמצא אתה בדרגה כה גבוהה, האומנם כה נזהר אתה מחמץ עד שמאכלי אינם ראויים לבוא אל פיך, ואו אז התגלה לעיני החמץ שקיים בדוד המים שבביתך, ואכן מיד מיהרתי ליידיע אותך על כך'...

ונביא סיפור נוסף...

שגם אני לא ידעתי מכך עד שאמרתי לך. 'כולם נסקרים בסקירה אחת' - נאמר אך ורק לגבי רבוננו של עולם, רק הוא רואה את מעשה כל האדם ומחשבותיהם בכל רגע נתון. אך צדיקים לא מביטים ללא סיבה על מעשיו של יהודי'.

'אך כיון שהגיעה לאזני שמועה על כך שאינך מסכים לטעום מן השיריים שלנו, ואינך מתערב במאכלי, הרי

כחה של סעודה רביעית...

הסעודה בכל מיני פאר והידור ברוב מאכלים וברוב אנשים...

המצוה שקיים בכל לבו עוררה בשמים ענין לשיחה, ובמסקנת הדברים החליטו שראוי ליתן לו מתנה טובה.

אך כרגיל, השטן הגיע והחל להרעיש: 'מתנה?! בשום פנים ואופן לא! קודם כל נסיון!...'

אך מיד עמדו כנגדו מלאכי הרחמים וסתרו את דבריו: 'לא צריך שום נסיון. הוא עושה מעשה גדול, ומגיע לו שכר על כך'...

הסכסוך הלך והתגבר, ובסופו של דבר החליטו כך: היהודי יצטרך

סיפור הגה"ק הרב יעקב משה מקאמרנא זיע"א, וז"ל:²

עוד בימי ילדותו ממש, שמע אברהם על חשיבות הענין שכל יהודי יבחר לעצמו מצוה אחת, שאותה הוא ישתדל לקיים בכל יכולתו וכראוי.

ואברהם, שלבו התלהב בקרבו, בחר לעצמו את ה'סעודה רביעית', וכמו שנפסק בשולחן ערוך (או"ח סימן ש): **'לעולם יסדר אדם שולחנו במוצאי שבת כדי ללוות את השבת, אפילו אינו צריך אלא לכזית'.**

וככל שהלך והתבגר, הלכה נפשו והתלהטה בקיום המצוה הזו. עד שהגיע למצב שהיה מקיים את

מעין החכמה

2. שלשלת קאמארנא (עמוד ער) להגאון הרב ישראל פראנקפורטר זיע"א.

הפריץ הביט בו כאילו הוא נפל מן הירח: 'השתגעתי? אתה אולי לא יודע על כמה כסף מדובר, אז אגלה לך שבשנים הקודמות הרווחתי הון עתק!

'נו, מה יש לך?' - המשיך הפריץ ואמר - 'עשרים דקות נסיעה לביתי, ועשרים דקות סיכום חוזה, ועשרים דקות חזור. תוך שעה אתה פה!...'

אברהם עצם עיניו ואמר: לא! אני לא יכול!

מכל עבר החלו להישמע מלמולים, האנשים שהיו שם ניגשו אל אברהם ושכנעו אותו: 'נו, נחכה לך! כדאי לך, תקבל פרנסה בשפע!...'

אברהם נכנע, ועלה על העגלה של הפריץ... כאשר התיישב בעגלת הפריץ שמע כי מנהיג הסוסים הצליף עם השוט וקולו היה נשמע מסוף העולם ועד סופו, והעגלה החלה לנסוע...

עשרים דקות חלפו... שעה... שעה חצי... אברהם פנה לפריץ ואמר לו: 'אמרת לי עשרים דקות נסיעה ואנחנו נוסעים כבר שעה וחצי!...' הפריץ הסתכל עליו בעינים מזוגזגות ולא השיב לו דבר...

כאשר ראה שנוסע הוא בלי גבול התחיל לבכות על ששמע ונסע עמו, ומתוך הבכיה הביט שהוא עומד על כר רחב בלי עגלה בלי פריץ ובלי סוסים...

להתמודד עם נסיון, אך אם הוא יצליח לעמוד בו, אזי יתנו לו מתנה טובה וגדולה יותר ממה שחשבו ליתן לו...

מוצאי שבת קודש. אברהם כהרגלו התכוון לסעודה. מכל עבר החלו להתאסף אנשים אל ביתו...

והנה, הפעם, קרתה תקלה, וכאשר הגיעו האנשים, עדיין לא היה האוכל מוכן. ומכיון שכן הוא ביקש מהם לשבת קצת ולהמתין...

תוך כדי שהם ממתינים, הגיע לאזנם קול שעטת סוסים ההולכים ומתקרבים... מן המרכבה קפץ משרת לבוש שרד, ניגש לאברהם ואמר לו, שהפריץ מהכפר הסמוך לעירו מבקש ממנו שיבוא לביתו...

אברהם סירב בעדינות, ואמר: היום אני לא יכול, בעזרת ה' מחר בבוקר...

המשרת יצא החוצה, ומן העגלה ירד הפריץ בכבודו ובעצמו. הוא ניגש לאברהם ואמר לו: שמע נא חביבי! אני מוכרח לצאת למסע ארוך, ויש לי במחסנים כמות עצומה של חיטים. ומכיון שהספקתי להכיר אותך, אני סומך עליך, והחלטתי למנות אותך על מכירת הסחורה, ובתמורה לעבודה תקבל עשרים אחוז מכלל הרווחים, אך בתנאי שתבוא עמי עתה לביתי, ושם נסגור את החוזה...

אברהם עצם עיניו ואמר: לא! אני לא יכול!

והיהודי הזה החל לדבר: דע לך שאני המלאך שנבראתי מהמצוה שלך, ממצות מלוה מלכה! ואם היית עומד בנסיון, אם היית מתגבר על הלחץ הציבורי שלחצו עליך, היית זוכה לשכר רב ונישא 'עין לא ראתה', וגם אני הייתי זוכה להתעטר בכתרים גדולים...

אך מכיון שלא עמדת בנסיון, הפסדנו הכל, ולא עוד אלא שהחליטו להעניש אותך, ומסרו אותך ביד כחות הטומאה שיקחו אותך למקום חושך וצלמוות, אלא שעמדה לך בכייתך וחרטתך וניצלת מהעונש...

ועתה אין כבר מה לעשות, חזור לביתך³ ותשתדל מעתה ואילך להתחזק...

ולפני שנקשר את שני הסיפורים הללו **לפתח דבר של החוברת** נצטרך להקדים...

אברהם פרץ בבכי מר... נהרות של דמע נבעו משתי עיניו. 'רבונו של עולם! אבא רחמן! שלח לי כזית לחם! זכה אותי לקיים סעודה רביעית!...'

הדמעות המשיכו לפכות בעוצמה ובעוז... ולפתע מול עיניו ראה שלהבת מרקדת. הוא הלך לצעוד לכיון השלהבת, וכאשר הגיע ראה שהשלהבת בוקעת מתוך איזה בית... הוא דפק על הדלת, ואת הדלת פתח יהודי אחד...

'אנא, בבקשה. יהודי יקר, תן לי כזית לחם לסעודה רביעית'.

היהודי נעץ את מבטו באברהם, ואברהם חש שהמבט הזה משפד את בשרו. מתוך המבט הזה בקעו גלים גלים של אכזבה, איבוד אמון, בזיון ובושה...

המחשבות רצו במוחו של אברהם: מה הוא רוצה ממני? אני בכלל לא מכיר אותו?

מעין החכמה

אנחנו מאלמים אלומים בתוך השדה, והנה קמה אלומתי וגם ניצבה, והנה תסובינה אלומותיכם ותשתחווין לאלומותיי" (בראשית לז, ז).

מלבד פירושו הפשוט של החלום, נרמז בו ענין הכרחי וחשוב בעבודת ה':

כל אדם בעולם עובר במשך חייו לא רק עליות והצלחות כי אם גם ירידות ונפילות. ואפילו צדיק גמור עובר כפעם בפעם ירידות ונפילות מסויימות, כמו שנאמר: "כי שבע יפול צדיק" (משלי כד, טו). אולם גדולתו של האדם נמדדת בכך

3. וזהו הכלל הגדול בחיי היהודי, שגם אם חלילה אירע והיצר הרע הצליח לנצח אותו, עליו לדעת לחזור למקומו ולהשתדל להתחזק מעתה ואילך...

ובשיחה שמסר אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברגיל זיע"א אמר (אמרי נועם, וישב - מאמר א), וז"ל:

בתחילת פרשת וישב התורה מספרת כיצד מספר יוסף לאחיו על החלומות שחלם, ובחלומו הראשון הוא רואה: "והנה

ונרמז בזה שכל אדם שיזכה לבחינה של יקמה אלומתי וגם ניצבה, דהיינו שתמיד יתגבר על כל הנמיעות והנפילות העוברות עליו ותיכף יקום ויטייב על עומדו, ולא יתן לדרגתו הרוחנית לשקוע במצולות ים הנפילה - על ידי זה יתקיים בו: 'והנה', דהיינו שתמיד יהיה בשמחה גדולה ויתבשר בבשרות טובות ישועות ונחמות.

ונראה שבחינה זו שהיתה ביוסף, לקום מכל נפילה, נבעה מגודל היראת שמים שהיתה בו, כפי שאמר לאחיו: "את האלהים אני ירא" (בראשית מב, יח). והיינו כי מחמת שהיה יוסף ירא מה' עד מאוד ממילא היתה לו יראה עצומה להשאר במצב של נפילה ודעיכה רוחנית הגורם צער לה', אלא מיד התגבר בכל כחו והזדרז לעלות משם.

ולפי זה ניתן לקשר לכך את דברי המדרש (שמות רבה, פרשה כו - אות ג) על הפסוק: "ויאמר משה אל יהושע בחר לנו אנשים וצא הילחם בעמלק" (שמות יז, ט), ומבאר המדרש למה ציוה משה דוקא ליהושע לצאת להילחם בעמלק:

אמר לו (משה ליהושע), **זקנד** (יוסף הצדיק) **אמר:** "את האלהים אני ירא" (בראשית מב, יח), ובזה (בעמלק) **כתיב:** "ולא ירא אלהים" (דברים כה, יח) - **יבוא בן בנו** (יהושע שבא מזרעו של אפרים בנו של יוסף) **שאמר:** "את האלהים אני ירא", **ויפרע ממי שנאמר עליו: ולא ירא אלהים"ס'.**

והיינו כי עיקר שליטתו של עמלק היא דוקא על אלו ששוקעים בנפילותיהם וממשיכים לרדת מדחי אל דחי ולא קמים בכל עוז וניצבים על עומדם.

זהו שנאמר בעמלק: "ויזנב בך כל הנחשלים אחרוך ואתה עייף ויגע ולא ירא אלהים" (שם), כלומר, שליטתו של עמלק היא רק על אלו שמחמת שהם לא יראי אלקים

שהוא לא נותר בנפילתו אלא מצליח להתגבר ולקום ממנה, ולשוב לאיתנו כבראשונה.

וזוהי מעלתם של הצדיקים, שהגם שהם עוברים צער ויסורים ונפילות בעבודת הבורא, בכל זאת תמיד הם מתגברים כארי ומתרוממים וקמים מנפילתם ושבים למדרגתם הראשונה כפי שהיתה באמנה אתם. ולכן הגם: 'כי שבע יפול צדיק', אולם תיכף מתקיים בו סיום הפסוק: "רקם" (שם).

זהו שרמז יוסף בחלומו ואמר: 'והנה קמה אלומתי וגם ניצבה', כלומר, בכל מקום ובכל מצב שה' ישים אותי, וגם אם תעבורנה עלי נפילות קשות ומרות, בכל זאת לא אתן לקומה הרוחנית שלי להשאר נפולה, אלא מיד היא תקום (יקמה אלומתי), ולא רק באופן זמני, אלא באופן יציב וקבוע (וגם ניצבה) לאורך שנים.

והיא שעמדה ליוסף הצדיק **הצליח לשמור על דרגתו הרוחנית הנעלית גם בתקופות הקשות שעברו עליו כשנמכר למצרים שהיתה ערות הארץ' והשיגה את שער החמישים של הטומאה, וכשנתנסה בנסיון של אשת פוטיפר, וכשהושלך לבית האסורים וכו' וכו', אשר בוודאי עברו עליו באותם זמנים ירידות ונפילות מרובות וקשות, אולם יוסף הצדיק לא היה נותן לעצמו להשאר בנפילתו, אלא תמיד היה מתגבר כארי ומתעלה על הכל, ושב לאיתנו הרוחני, ולא נתן לקומתו הרוחנית להשאר כפופה ושפלה, אלא תמיד קיים בעצמו את את בחינת: 'והנה קמה אלומתי וגם ניצבה'.**

ומה שנאמר: 'והנה קמה אלומתי וגם ניצבה' - כי בדרך כלל כשנזכר בפסוקים הלשון 'והנה', מדובר בפסוק על ענין של שמחה ובשורה טובה, כמו שנאמר: "הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא" (מלאכי ג, כג), ונאמר: "ראשון לציון הנה הינם ולירושלים מבשר אתן" (ישעיה מא, כז).

שבת חול המועד

לפי שמוזכר בה **שבת** ("ששת ימים תעבוד וביום השביעי תשבות" (שם לה, כא)), ומוזכרים בה **החגים** ("שלוש פעמים בשנה יראה כל זכורך" (שם כג, יז)), ורמוז בה **חול המועד** (דכת"ב: "את חג המצות תשמור" (שם פסוק טו)), ודרשו רבותינו (חגיגה יח.): לרבות חול המועד (...).

ומכיון שבשבת חול המועד שייכים כל השלשה העניינים הללו (שבת, פסח, וחול המועד), לכן קוראים את הקריאה הזו.

אך עדיין, למרות ההסבר הזה, נשאר מקום להתבוננות:

בפרשת כי תשא ישנם 139 פסוקים, המקיפים בתוכם כמה וכמה נושאים כלליים, ונביא כמה מהם:

מחצית השקל, הכיור, שמן המשחה, קטורת הסמים, מינוי עושי המלאכה, קדושת השבת,⁴ חטא העגל, תפילתו של משה, שבירת הלוחות, תוצאות החטא, תחינת משה להשבת

בגמרא הקדושה (מגילה לא.) הובאה ברייתא ארוכה המפרטת את סדר הקריאות וההפטרות הנהוג בכל מועדי השנה.

ובתוך דבריה היא אומרת כך: **'שבת שחל להיות בחולו של מועד, בין בפסח בין בסוכות, מקרא קרינו: "ראה אתה אומר אלי" (שמות לג, ב).**

חג הפסח הוא חג בן שבעה ימים. והנה היום הראשון והיום השביעי הם ימים טובים, וביניהם ישנם חמשה ימים של חול המועד. ואם באחד מהחמשה הימים הללו (שהם חול המועד) חל שבת, אזי קוראים בתורה בפרשת כי תשא (מתחילת עליית שלישי עד סוף עליית ששי), קריאה המתחילה בפסוק: 'ראה אתה אומר אלי'.

ובטעם הדבר, כתב החזקוני (שם), וזתו"ד:

'ראה אתה אומר אלי - **מה שקורין פרשה זו בשבת חולו של מועד,**

מעין החכמה

בחינת: 'והנה קמה אלומתי וגם ניצבה, ולא נותנים לעצמם לשקוע בנפילתם כרצונו של עמלק, אלא ממהרים להתייצב על עומדם ושומרים על קומתם הרוחנית לבל תימוט לעולם.

4. וכאן אנו רוצים לעזור רגע ולהביא דבר חשוב: **כבר** כתבנו כמה וכמה פעמים שהמושג 'אדם' הוא מושג המורכב מחמשה ממדים, והם: שכל, רגש, מחשבה, דיבור, ומעשה.

ממילא כשהם נופלים נפילה רוחנית כל שהיא הם הולכים ונחשלים ויורדים עוד ועוד, ועייפים ויגעים מלהתאזר בגבורה ובעוז להתרומם מנפילתם חיש קל מהרה.

ועל כן היחידים שיכולים לגבור על עמלק הם דוקא אלו שהולכים בדרכו של יוסף (נחית זרעו של יוסף) שהיה ירא אלקים כנ"ל, ומחמת יראתם מה' הם תמיד מקיימים בעצמם את

אך כאשר הלבוש הופך להיות העצם בעצמו (כלומר התכלית והמטרה), זהו תחילתו של כל קלקול.

ובאמת חטא אדם הראשון היה באכילתו מהעץ הקדוש והנפלא, אשר נברא לאדם כדי שיאכל ממנו. אבל לא ביום ששי ולא לפני שיאכל מעץ החיים האמיתי שהוא עץ האמונה. כי עץ הדעת הוא עץ התענוג, וכדי שהתענוג ילביש את האמונה ולא יהיה דבר נפרד ועצמאי, היה צריך אדם הראשון לאכול קודם מעץ האמונה - עץ החיים. אך ללא עץ האמונה, עץ הדעת והתענוג מפריד את האדם מהאלקות. ופירוד מהאלקות נקרא מוות, כי חיים זה דביקות, כדכתיב: "ואתם הדבקים בהויה"ה אלהיכם חיים כולכם היום" (דברים ד, ד).

בשל כך אין זה פשוט לגשת לעבודת התענוג, אף על פי שהיא עיקר גדול. אך יום בשבוע (והוא יום השבת) **נתן לנו הבורא יתברך מעין עולם הבא, בו - אנו שולחים כל הקליפות לתהומא רבא. ואז אנו יכולים לקיים את המצוה הקדושה להתענג על ה' יתברך.**

אמנם מאז בואו של האור הגדול אור אלקות עצום המהפך כל חשוכא לנהורא, מאיר כל הנידחים, רבינו הגדול רבי ישראל בעל שם טוב הקדוש זיע"א, האיר בעולם את עבודת ה' בשמחה ותענוג. והוא אור משיח, אור תענוג מתוקן, תענוג על שמו יתברך הגדול הגבור והנורא. תענוג שיגרום לכל העולם לרוץ אחרי אבינו שבשמים... עיי"ש עוד בדבריו.

והנה, בפרשת כי תשא ציוה הקב"ה את משה ואמר לו: "וְאֶתְּהָ דָּבָר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אַךְ אֶת־שִׁבְתֵּי תִשְׁמְרוּ כִּי אוֹת הוּא בְּיָנֶי וּבִינֵיכֶם לְדַרְתֵּיכֶם לְדַעַת כִּי אֲנִי ה' מִקְדָּשְׁכֶם" (שמות לא, יג).

ובגמרא הקדושה (שבת י: ד) דרשו את המילים: 'לדעת כי אני ה' מקדשכם' - **אמר**

ולמרות זאת המושג 'חי' (והיינו 'אדם חי') שייך רק למימד הרגש! החיות שבאדם היא כפי התגלות הרגשות שבו!

ומכל הרגשות, הרגש שיש לו את הכי הרבה שייכות למושג 'חיים', הוא רגש התענוג! וכפי התגלות רגש התענוג, כך הם החיים!

ומצאנו להגה"צ הרב אליהו עובדיה שליט"א שכתב כך (באר אליהו, כוונת השבוע - עמוד קנה):

סוד התענוג הוא דבר גבוה ועצום עד מאוד. ובשל כך שרשו הוא בפנימיות הרצון שבכתר העליון.

ובעומק פירוש הדבר, כי רצון האדם מונהג על ידי תענוגותיו, ואם הרצון הוא מאתו יתברך - שנאמר: "פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון" (תהלים קמה, טז), קל וחומר שפנימיות הרצון - סוד התענוג העליון, הוא מאתו יתברך.

וזה לשון הרמח"ל הקדוש (מסילת ישרים - פרק א), שהאדם לא נברא אלא להתענג על ה' וליהנות מזיו שכינתו שזהו התענוג האמיתי והעידון הגדול מכל העידונים שיכולים להימצא.

ובהתבוננות פשוטה רואים כמה דבר זה אמת וישר, כי הרי לאלופו של עולם לא חסר דבר, ואין הוא ברא את העולם כדי למלאות איזה חסרון בו, כי אם להטיב עם בריותיו. וכדברי רבינו הרמח"ל בספרו קל"ח פתחי חכמה (פתח א): 'כל טוב חשקו להטיב', וטוב שאין בו תענוג אינו טוב שלם, אם כך פשוט הוא הדבר שלא נברא האדם כי אם להתענג על ה' יתברך.

אך כמו שהתענוג הוא דבר גדול נפלא ועצום, כך סכנה גדולה יש בו. כי שלשה ראשין בכתר - אמונה, תענוג, רצון. והתענוג כמו שהוא הלבוש הראשון של האמונה כך הוא גם הצמצום וההסתר הראשון שלה. וכאשר הוא (התענוג) משמש כלבוש לאמונה אורו גדול נפלא ועצום,

דוקא בתחינת משה להשבת השכינה. למה הם לא בחרו להתחיל באחד הפסוקים שלפני או באחד הפסוקים שאחרי?

ולפני שנשיב נצטרך לרענן את הזכרון...

השכינה (המתחיל בפסוק: 'ראה אתה אומר אלי'), הציווי על לוחות שניות, אזוהרה מכריתת ברית עם יושבי הארץ, ואז הציווי על שבת, החגים, וחול המועד...

וכאמור יש להתבונן **מדוע בחרו חז"ל להתחיל את הקריאה**

תורתו של אדם הראשון

מכל רבב וטומאה. ומכיון שכך, הוא זכה להשתמש ביאור הגנוז.

בשעה שנברא אדם הראשון היו כל יסודותיו זכים וטהורים, נקיים

מעין החכמה

ואז התגלה הקב"ה למשה ואמר לו: אני אוהב מאוד את עם ישראל ולכן אני רוצה להעניק להם במתנה יום אחד בשבוע שבו יורגש התענוג האלקי ללא מאמץ מיוחד, ולכן אעניק להם את יום השבת.

ביום השבת מאירה הקדושה מאליה, ומכחה אנו מקבלים במתנה רגש תענוג אלקי!

'וזה ענין המתנה טובה ששבת שמה, שבחטא אדם הראשון איבדנו את

התענוג האלקי (בעצמה שחש האדם בגן עדן)...

אולם גם לאחר שחטא אדם הראשון לא איבדנו את התענוג לגמרי וקיבלנו במתנה בעולם הזה את השבת, שנתנו לנו הקב"ה במתנה שבת בעולם הזה שהיא מעין עולם הבא... וזו היא המתנה טובה שזכינו שנתנו לנו הקב"ה את השבת, שזכינו במתנה זו לאיזו בחינה של העונג והשלימות שזוכה לעתיד לבוא ביום שכולו שבת, ובכל שבת אנו זוכים באיזו בחינה להתענג על ה' מעין עולם הבא'...

ואשרי אדם הזוכה לחוש את עונג השבת!

לו הקדוש ברוך הוא למשה, מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה ואני מבקש ליתנה לישראל לך והודיעם'...

במאמר שכתב הגאון הגדול הרב דוד כהן שליט"א, מראשי ישיבת חברון, ביאר כך (יישורון, כרך יז - עמוד תקפה):

קודם חטא אדם הראשון היה התענוג משתלשל ויורד מהמים העליונים.

קודם חטא אדם הראשון היו העבודה והגמול בעת ובעונה אחת, כל מצוה גרמה להרגשת תענוג ולהשגת דביקות באלקות...

אך, בעקבות החטא, הפסדנו את התענוג הטבעי הזה, ומעתה כל החפץ בו צריך לעמול קשה בזיכך החומר ובלמוד תורה לשמה.

מעת החטא החל מסלול ארוך מאוד, מסלול של אלפי שנים שיסתיים רק בימות המשיח - מסלול של עבודה וזיכך, מסלול שכל הרוצה להשיג תענוג אלקי חייב לצעוד בו.

וכך היתה ההנהגה עד הזמן שיצאו עם ישראל ממצרים.

ותחתיה קיבלנו תורה דבריאה - תורה של עץ הדעת טוב ורע (וזו התורה שיש לנו כיום, ולכן התורה הקדושה מתחילה באות ב - לרמז על בריאה. כך הובא בליקוטי תורה להאר"י ז"ל - תחילת פרשת בראשית).

אכילת פרי עץ הדעת הסתיימה, והקב"ה נגלה אליו ואמר לו: אדם, הפסדת! מעתה התערבה בך זוהמת העוון, וממילא התרחקת ממני, שהרי במחיצתי לא ישהה אדם לא מזוכך!

ומעתה אין ברירה, והאפשרות היחידה לטהר אותך מהזהמה היא רק על ידי המיתה, "כִּי עֶפְרָא אֶתָּה וְאֶל-עֶפְרָא תָשׁוּב" (בראשית ג, יט).

על ידי המיתה יתעכל הבשר בקבר, ויהפך לעפר, ובכך תיפרד ממנו הזהמה, ואז הוא יכול להיות ראוי ולהתקרב חזרה לה' יתברך...⁶

מחטא אדם הראשון חלפו 2448 שנה, ואז, באותה שנה זכינו ועמדנו למרגלות הר סיני, ושם זכינו והיסודות שלנו חזרו ונזדככו...

אור גנוז ונפלא אשר מי שזוכה להשתמש בו, זוכה ומאיר לפניו אורו יתברך באור עצום ונפלא, כל שערי ההשגה פתוחים לפניו, והוא מטייל בכל העולמות בשמות ויחודים קדושים, כמטייל בגן נהדר ונפלא...

אך לא רק זאת, אדם הראשון,⁵ קודם שחטא זכה ללמוד תורה דאצילות, שהיא סוד 'עץ החיים', ובה תלויים היחודים וצירופי שמות הקודש וכו'...

ועליה אמרו שהקב"ה יושב ועוסק בתורה... ועל הזוכה בה נאמר: "אֲנִי אֶמְרָתִי אֱלֹהִים אֶתֶּם" (תהלים פב, ו)...

אך, בסופו של דבר, אדם הראשון לא הצליח להחזיק מעמד במדרגה הגבוהה הזו, והוא חטא ואכל מעץ הדעת, ובעקבות כך הוא ירד ממדרגתו, ולתוך הארבעה יסודות חדרה רוח טומאה, ומעתה הם מעורבים מטוב ורע, וליסודות יש אפשרות לעשות רע...

ובנוסף, הסתלקה מאתנו התורה דאצילות - תורת עץ החיים,

מעין החכמה

ממש, וכן בהעלמות, וזהו עץ הדעת טוב ורע, שנתחברו ונתערבו בתוכו ובהעלמות הטוב והרע יחד זה בתוך זה ממש...

ומאז גרם על ידי זה ערבוביא גדולה במעשי, שכל מעשי האדם המה בערבוביא והשתנות רבים מאוד, פעם טוב

5. ראה בלשם שבו ואחלמה - ספר הדעה (חלק א - דרושי עולם התווה, חלק ב דרוש ד - ענף כב סימן ה).

6. וזה לשון הגה"ק רבי חיים מוולאז'ין זיע"א (נפש החיים, שער א - פרק ה):

ובחטאו שנמשך אחר פיתוי הסטרא אחרא, אז נתערבו הכחות הרע בתוכו

שבת חול המועד - אילו רק קירבנו להר סיני - דיינו!

אילו רק קירבנו להר סיני - דיינו!

לנו את התורה - דיינו, כי בעצם הסרת הזוהמא אשר לה זכינו על ידי עמידתנו לפני הר סיני כבר יש לנו לשמוח עד אין קץ גם לולא קיבלנו את התורה.

ומכיון שנזדככו היסודות,⁷ הם זכו להתפשט מהגשמיות שלהם ולצאת מגבולות זמן ומקום, וממילא כבר לא הוצרכו יותר למות, ונהיו בני חורין ממלאך המוות. ובנוסף נהיו ראויים לקבל שוב את התורה דאצילות.

בגמרא הקדושה (שבת קמו.) אמרו: אחר שחטא אדם הראשון ואכל מעץ הדעת נכנסה זוהמא בתוך היסודות, אך כשהגיעו להר סיני פסקה זוהמתן.

וממשיכה הגמרא הקדושה ואומרת: עם ישראל שעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן, עובדי כוכבים שלא עמדו על הר סיני לא פסקה זוהמתן.

ועל כך אנו אומרים בהגדה של פסח: 'אילו קירבנו לפני הר סיני ולא נתן

מעין החכמה

ד"ה במדרש): הוציאם ממצרים וקירבן לפני הר סיני, "ההר חמד אלהיים לשבתו" (תהלים סח, יז), ושם נתקנו ארבעת יסודותיהם.

על ידי שעמדו למרגלות הר סיני, שעליו נאמר: "אדמת קודש הוא" (שמות ג, ה), טיהרו את יסוד העפר.

והקב"ה ציוה אותם לכבס את בגדיהם, שנאמר: "ויאמר ה' אל משה לך אל העם וקידשתם היום ומחר וכיבסו שמלותם" (שם יט, י), ובכך טיהרו את יסוד המים.

ואז ירד הקב"ה על הר סיני, "והר סיני עשן כולו, מפני אשר ירד עליו ה' באש, ויעל עשנו כעשן הכבשן, ויחרד כל ההר מאוד" (שם פסוק יח), ובכך טיהרו את יסוד האש.

וכאשר אמר הקב"ה את הדבר: "אנכי ה' אלהיך" (שם כ, ב), פרחה נשמתם מהם, כמו שנאמר: "נפשי יצאה בדברו" (שיר השירים ה, ו), ואז, טיהרו את יסוד הרוח.

ופעם רע, ומתהפך תמיד מטוב לרע ומרע לטוב...

וגם הצדיק גמור שמימיו לא עשה שום מעשה אשר לא טובה, ולא שח מימיו שום שיחה קלה אשר לא טובה חיו, עם כל זה כמעט בלתי אפשר כלל שמעשיו הטובים עצמם, כל ימי חייו, יהיו כולם בשלימות האמיתית לגמרי ולא יהיה אפילו באחת מהנה שום חסרון ופגם כלל...

וזה שאמר הוא יתברך לאדם הראשון: "כי ביום אֶכְלֶךָ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת" (בראשית ב, יז), לא שהיה ענין קללה ועונש, כי "מפני עֲלִיוֹן לֹא תֵצֵא הָרְעוּת" (איכה ג, לח)... **אלא פירשו שעל ידי 'אֶכְלֶךָ מִמֶּנּוּ' תתערב בך הזוהמא של הרע, ולא יהיה תיקון אחר להפרידה ממך כדי להטיבך באחריתך, אם לא על ידי המיתה והעיכול בקבר... עי"ש באורך.**

7. וכך כתב הגה"ק רבי נתן נטע שפירא בספרו מגלה עמוקות (פרשת תרומה -

רבינו - כיצד המלאכים נושאים את האלונקה, ומזילים דמעות חמות - על מיתתו של משה...

הסרט הצליח מעל המשוער, והערב רב עשו להם עגל זהב... משה רבינו חזר לארץ, ולוחות הברית בידו, וכאשר ראה את עגל הזהב שבר את הלוחות... **ובעקבות** חטא העגל קרה דבר גורא - היסודות נפגעו שוב! ושוב יש לרוע שליטה ביסודות!...

ואותם נזקים שנגרמו בעקבות חטא עץ הדעת נוצרו שוב.

שוב התערבה בעם ישראל זוהמת העוון, ומעתה אין ברירה, והאפשרות היחידה לטהר את עם ישראל מן הזוהמא היא רק על ידי המיתה, "כִּי עֵפֶר אֶתָּה וְאֶל-עֵפֶר תָּשׁוּב" (בראשית ג, ט).

על ידי המיתה יתעכל הבשר בקבר, ויהפך לעפר, ובכך תיפרד מהם הזוהמא, ואז הם יוכלו להיות ראויים להתקרב חזרה לה' יתברך...

למה זה כך?

נראה שהחטא פשוט קלקל את כל התוכנית היפה שהכין לנו הקב"ה. הכל התנהל כל כך יפה: יציאת מצרים, קריעת ים סוף, עמוד אש וענן ומים מן הסלע, עד לשיא של קולות

מעמד הר סיני הסתיים, ומשה רבינו עלה להביא את התורה הקדושה... לפני עלייתו אמר לעם ישראל: **עוד ארבעים יום אני חוזר!** ועם ישראל נשאר למרגלות הר סיני סופרים את הימים...

הס"מ ממקום מושבו חרק שינים, והגם שתמיד הוא יושב במקומו ושולח את שליחיו לזרוע בעולם זרעים של רוע ואכזריות, תאוות ומדות רעות... הפעם, החליט הוא בעצמו לצאת למלחמה!

ומכיון שידע את מעלתם העצומה של עם ישראל, וידע שיהיה לו קשה מאוד להילחם אתם, לכן החליט להשתמש בנשק הסודי ביותר, בנשק המוכן למלחמה נגד הדור האחרון... והוא נשק 'הסרטים'...

והשטן ביים את הסרט הראשון...

השטן כיבה את הרקיע ובחושך שנוצר נראה טקס הלווייתו של משה

בשיחה שמסר הגאון המקובל הרב יצחק גינזבורג שליט"א, אמר כך: **באמצע** פרשת כי תשא נמצא חטא העגל שכאילו חותך את הפרשה לשנים, לפני החטא ולאחריו.

כך נאמר בגמרא (עבודה זרה ד:): 'לא היו ישראל ראויים לאותו מעשה' - באמת מצד עצמם היו יכולים להתגבר על היצר, אלא שהיתה זו 'גזירת מלך' של הקב"ה שהיצר יתגבר עליהם כדי 'ליתן פתחון פה לבעלי תשובה'. כמובן, אין כאן שלילה של הבחירה החופשית (והרי החוטים גם נענשו על מעשיהם), אבל יש כאן הצצה אל התוכנית הגדולה של הקב"ה שגלגל את העלילה דוקא בצורה כזו שאנו (בבחירתנו) נחטא.

הגמרא כבר מסבירה מהי התועלת בחטא העגל, לתת 'פתחון פה' לבעלי תשובה, שלא נחשוב שאם נכשלים אין יותר סיכוי, או שאתה צדיק או שאתה רשע. יש ברירה שלישית: לחזור בתשובה...⁸

ולפני שננסה להבין את דברי הגמרא הקדושה, נצטרך להקדים...

וברקים במעמד הר סיני, ומשה עולה אל האלקים... רק נותר להמתין, עוד קצת סבלנות והכל יושלם על הצד הכי טוב. והנה בני ישראל מקלקלים את הכל, ובדימוי החריף של חז"ל (שבת פח:): 'עלובה כלה מזנה בתוך חופתה [במקום להמתין לחתן]'. נראה שחטא העגל מנפץ לרסיסים את כל ההתגלות הגדולה של מעמד הר סיני, לא נותר דבר...

לכאורה, יש כאן 'פספוס' מרגיז, המצטרף לשורה ארוכה של 'פספוסים היסטוריים', החל מחטא אדם הראשון בגן העדן. ותמיד אפשר לשאול, איך זה שהכל נהרס ברגע המכריע?

האם באמת מדובר רק בסטיה מצערת מהתוכנית המקורית? באים חז"ל ומגלים לנו שלא כך: יש תוכנית מעבר לתוכנית, יש תפקיד גם לנפילה של החטא!

מעין החכמה

המדות. רבי מאיר נסע לרבו הקדוש והזמינו לערוך את החופה והקידושין.

הגיע ליל החתונה, אורחים רבים הגיעו וביניהם צדיקים מפורסמים. ואחד מאותם צדיקים אשר הגיע להשתתף בשמחה היה הגה"ק רבי אהרן מוויטעבסק.

במהלך החתונה ניגש אחד מבאי השמחה, לרבי מאיר ואמר לו: 'פָּנָה אני ומיטיב בניגוני, וחפץ לבי לנגן לכבוד השמחה. רבי מאיר הסכים. הכנר החל לנגן - ניגונים מופלאים, ניגונים - משובבי לב... והגה"ק רבי אהרן החל לבכות בכי

8. וכאן נביא ידיעה חשובה בענין החטא. וכך הובא בהיכל הבעש"ט (חלק י - עמוד סג):

בעיירה מיר התגורר צדיק נשגב ובעל מעלות ושמו רבי מאיר. ומבין כל שלל מעלותיו נצצה כיהלום אהבתו העצומה למורו ורבו הגה"ק רבי מרדכי מלכוביץ זיע"א. מים רבים - לא יוכלו לכבותה, ונהרות - לא ישטפוה. לאורו של רבו הקדוש עלה ונתעלה ונסק למדרגות גבוהות רמות ונישאות.

חלפו שנים ובתו של רבי מאיר התארסה עם בחור ישיבה, תלמיד חכם ואציל

דרישתו של משה רבינו

משה רבינו שומע את הבשורה הקשה הזו, חוגר מתניו בעוז, ואומר להקב"ה: "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהּ רְאֵה אֶתָּה אֹמֵר אֵלַי הֲעַל אֶת־הָעַם הַזֶּה וְאֶתָּה לֹא הוֹדַעְתָּנִי אֵת

לאחר שחטאו עם ישראל בעגל, אמר הקב"ה למשה: זהו! אני מפסיק ללכת אתכם. מעתה: "וְשַׁלַּחְתִּי לְפָנֶיךָ מִלְאָךְ" (שמות לג, ב), והוא ינהיג אתכם.

מעין החכמה

בשמחה. וכך היה. למרות כל מה שעבר עליו - הטרדות, הבלבולים, הבזיונות וההפסדים - הוא התחזק בשמחה. ובזכות השמחה זכה לחיות ועונג וכך ניצול מכל העבירות.

סוער... ואמר לסובבים אותו: צלילי נגיתו אדם זה, מספרים לי על כל סְבֵלָה של נשמתו, כמה היא סובלת בגלל מעשי אדם זה אשר חטא ופשע ולא השאיר כמעט עבירה בעולם שלא נכשל בה...

חלפו שנים, ויום אחד לאחר התפילה הגיע המנגן לביתו, נכנס לבית וראה בוקה ומבולקה, הכל הפוך ומלוכלך, העיר לאשתו... ופרצה מלחמה... מה שלא הצליחו לעשות הטרדות, הבלבולים, הבזיונות וההפסדים, הצליח לעשות החוסר שלום בית... ובלבו של המנגן נולדה מועקה, שררו חושך ואפלה... כערער בערבה ללא אור וחיות... וכשלה בעבירה חמורה...

פנה אליו רבי מרדכי ואמר: וכי מכל מה ששומעים צריך לבכות? קרא לאותו מנגן והחל לדבר עמו, דיבוריו הקדושים נכנסו ללבו של המנגן... ואש קטנה של אלקות החלה לבעור בלבו... האש התפשטה בגופו... והמנגן פרץ בבכי ואמר: רבי קדוש, רוצה אני לעזוב את מעשי הרעים ולחזור בתשובה...

ונסיים בדבריו של הגה"ק רבי נתן מברסלב זיע"א (שיחות הר"ן - אות רס):

אמר לו רבי מרדכי: עיקר התשובה היא שמעתה והלאה לא תכשל יותר בעבירות. **וכעת אגלה לך סוד! כל העבירות נובעות מהרצון לקבל הרגשת חיות... היצר הרע מצייר בעיני האדם שאם הוא יעשה את המעשה הזה הוא יקבל אור וחיות, ולכן אדם נכשל בעבירות... אך כאשר מתגלה בלב האדם רגש של שמחה אמיתית הוא מרגיש את החיות בלבו ולא צריך מעשים חיצוניים כדי לקבל חיות.**

סיפר לי אחד שהיה משיח עמו זכרונו לברכה (הוא הגה"ק רבי נחמן מברסלב), מענין בני הנעורים, ששכיח מאוד שנעשה קלקול ביניהם ובין נשותיהם, ונפרדים זה מזה איזה זמן, ולפעמים נעשה מזה פירוד לגמרי חס ושלום. **אמר שזה מעשה בעל דבר שמניח את עצמו על זה מאוד לקלקל השלום של בני הנעורים כדי שיתפסו במצודתו חס ושלום על ידי זה. כי הוא אורב על זה מאוד לתופסם בנעוריהם על ידי קלקול השלום בית חס ושלום שגורם בערמומיותו לקלקל השלום שביניהם, והאריך בשיחה זאת...**

ולכן התיקון הנדרש עבורך, מעתה תהיה רק בשמחה - אל תתן לעצבות להיכנס לך ללב, אפילו לא לרגע - ובזכות השמחה תינצל מהעבירות...

המנגן יצא מהאירוע עם כחות חדשים ובהחלטה נמרצת להיות רק

שבת חול המועד - דרישתו של משה רבינו

המקבעת את צורתו, תוחמת את כחו, ומגבילה את יכולתיו.

החותמת הזו היא הנותנת יציבות ובטחון לאדם. ובה ועל ידה האדם חש שהוא מוגן בתוך עולמו הפנימי!

המציאות הוכיחה: אדם חושש ופוחד להכיר תודעה אחרת. אדם חושש ופוחד מהבלתי מוכר!

אך, הקב"ה, אב הרחמן, רוצה שהיהודי יתקדם הלאה, יעלה ויתעלה ויזכה לתכליתו. לכן, הוא מביא לאדם 'נפילה' כל שהיא, והנפילה הזו מזעזעת את עולמו הפנימי של האדם: 'הייתי בטוח שאני נמצא במקום בטוח ומוגן, אך הנה חטאתי עויתי ופשעתי, ואם כן המקום שלי לא מספיק בטוח! ואם כן צריך לייעל ולחדש את המקום שלי!'

הנפילה שבאה לאדם, **גרמה להתיר את חותמת התודעה**, וממילא טפס אל הקומה הבאה...⁹

ולפני שנמשיך עלינו לעצור ולהזהיר...

אֲשֶׁר תִּשְׁלַח עִמִּי וְאַתָּה אֲמַרְתָּ יְדַעְתִּיךָ בְּשֵׁם וְגַם מִצְּאֵת חֵן בְּעֵינַי" (שם פסוק יב).

ומשמע מהפסוק שעיקר טענתו של משה רבינו כתובה במילים האמצעיות של הפסוק: 'ואתה לא הודעתני את אשר תשלח עמיי, וכך פירוש הטענה: 'אני נכנע לבשורה הקשה הזו, אך מדוע לא הודעת לי מיהו המלאך שאתה שולח אלינו.'

ואילו בהמשך דבריו אומר משה רבינו להקב"ה: "אם אין פְּנִיךָ הַלְכִים אֶל תַּעֲלֹנוּ מִזֶּה" (שם פסוק טו), ופירש רש"י: 'אם (אתה מעלה אותנו) על ידי מלאך, אל תעלנו מזה! (אנחנו לא זזים מכאן לשום מקום!)'.

וצריך להבין, משה נכנע לבשורה או נלחם בה?

ומצאנו להגה"ק הרב מרדכי יוסף אלעזר מראדזין זיע"א שביאר כך:⁹

כל אדם במהלך חייו עיצב לעצמו איזה שהיא 'תודעה'. **והתודעה הזו היא סוד 'החותמת'**. והחותמת הזו היא

מעין החכמה

הראשוני של יחושך על פני תהום, לחוש ברגשותיו חושך ומרירות, ושם, מעומק החושך, הוא צריך לעלות ולהתגבר על החושך, ובכך הוא יזכה לאור חדש שיאיר עליו.

ונרחיב עוד:

בספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן (קמא - תורה כה) מצאנו כמה שורות פלא, ואלו הן:

9. תפארת יוסף (שבת חול המועד פסח - ד"ה ויאמר משה!).

10. במצב הראשוני של הבריאה, היה חושך, ואז נבראה בריאה חדשה, 'אור'.

כך היה בבריאת העולם, וכך קורה אצל כל יהודי, לפני כל פעם שהוא צריך לעלות מדרגה, לרכוש 'חיות חדשה', עליו לשוב למצב

עליונה ממנה הוא בבחינת נפילה ממדרגה הראשונה, אך "כי יפול לא יוטל" (תהלים לו, כד) כתיב, ואינה נקראת נפילה אלא לגבי מדרגתו הראשונה ולא לגבי שאר כל אדם ח"ו. שאף על פי כן, הוא למעלה מכל האדם בעבודתו, כי נשאר בה בחינת רשימו ממדרגתו הראשונה וכו', עיי"ש.

וביאר הגה"ק רבי אליעזר שלמה שיק זיע"א בספרו שפת הנחל (על ליקוטי מוהר"ן שם), וז"ל:

ולכן צריך כל בר ישראל להתחזק ביתר שאת וביתר עוז לא להישבר משום דבר שבעולם, ואפילו שכבר נדמה לו שהשיג השגת אלקות, ופתאום נחשך לו הכל, ונופל נפילה אחר נפילה, וירידה אחר ירידה, אסור לו להישבר, אלא הוא צריך לדעת, שעשיו עליו לעלות למדרגה יותר עליונה, ולכן מתגברים עליו הקליפות בכח גדול, כי בכל דרגה ודרגה שהאדם צריך להשיג השגת אלקות, מתפשט לפני זה קליפה עצומה, שהם הדמיונות, שמהם נמשכים כלל התאוות רעות והמדות רעות וההרהורים רעים. ולכן אסור להטעות את עצמו ולומר:

'הרי אני מתייגע ימים ושנים בעבודת השם יתברך, ולבסוף אני נופל בכל פעם לתאוות מגונות כאלו, ומתגברים ומתפשטים עלי קליפות עצומות, הרהורים רעים ומחשבות זרות, וכח הבהמיות מסבב אותי, ואולי זה סימן שלא רוצים אותי, ולא צריכים את העבודה שלי...

אסור לחשוב כך, אלא לידע שאדרבה, עליו להתחזק ביתר שאת וביתר עוז, כי עכשיו הוא עולה מעלה מעלה, וככל שעולה יותר למעלה, כמו כן מתגברים ומתפשטים עליו כל הקליפות והדמיונות, כי כח המדמה זה כח הבהמיות, שמתפשט על כל מי שרוצה להיכנס בהשגות אלקות, וכשהאדם עקשן גדול מאוד, אז יכול לשבור את כל הדמיונות והקליפות שמסבבים אותו.

ובזה טועין החסידים הרבה, שפתאום נדמה להם שנפלו מעבודת ה', ובאמת אין זה נפילה כלל, רק מחמת שצריכין לעלות ממדרגה למדרגה, ואז מתעוררין ומתגברין מחדש הקליפות, שהם התאוות והבלבולים והדמיונות והמחשבות והמניעות, על כן צריכין להתגבר בכל פעם מחדש לחזור ולהכניע ולשבר הקליפות והמניעות וכו' שבכל מדרגה ומדרגה מחדש, אבל באמת אין זה נפילה כלל... עיי"ש.

כך היא הדרך - בכל קומה שאדם עולה ומתעלה הוא צריך להתחיל הכל מחדש, בכל קומה יש את היצר הרע של אותה קומה, יש את הנסיונות של אותה קומה.

וזה סוד גדול - כאשר מגיע היצר הרע ומנסה להתגבר על האדם, זה לא בגלל שהוא נפל מהמדרגה שלו, אלא בגלל שהוא עלה למדרגה חדשה יותר גבוהה, ולפני שהוא נכנס למדרגה הרוחנית הבאה יש כמו חומה, זה היצר הרע, אתה צריך לשבור את החומה ולהיכנס, להכניע את אותו יצר הרע ולהיכנס.

וכל פעם שבא היצר הרע להתגבר על האדם, פעם בממון לא כשר, פעם בתפילה, פעם בעניינים של קדושה, פעם בטהרת המחשבה, פעם בינו לבניו, פעם בלשון הרע, פעם בשמירת הפה שלא לדבר שקרים, רכילות, כל מה שיבוא, כל פעם שבא נסיון כזה סימן שהאדם עלה קומה ועכשיו ההתגברות חדשה.

וכן כתב הגה"ק רבי שניאור זלמן מלאדי בספר התניא (חלק חינוך קטן), וז"ל:

אך הנה ידוע ליודעים טעמא דקרא, מאי דכתיב: "כי שבע יפול צדיק וקם" (משלי כד, טז), **ובפרט שהאדם נקרא 'מהלך' ולא עומד, וצריך לילך ממדרגה למדרגה ולא לעמוד במדרגה אחת לעולם, ובין מדרגה למדרגה טרם שיגיע למדרגה**

שבת חול המועד - 'יפול' ולא ירד!

'יפול' ולא ירד!

תחילה, את החטא, אזי הוא סתם רשע, וצריך רחמי שמים גדולים שיהיה לו כח לשוב בתשובה! ודברים אלו כתובים בפסוק: "כִּי שָׁבַע יְפֹל צְדִיק וְקָם, וְרָשָׁעִים יִכְשְׁלוּ בְרָעָה" (משלי כד, טז).¹¹

ונרחיב יותר:

כאמור, מטרת הנפילות היא להביא את האדם לידי התרת חותמת התודעה, ואזי הוא יוכל לטפס הלאה למדרגה הבאה!

אך כל זה דוקא אם משמים הפילו אותו! אך אם הוא חיפש, במזיד ובכוונה

מעין החכמה

מחליט להתאבק עם עצמו ועם טבעו, אבל ההחלטה צריכה להיות אמיתית וכנה.

ואין הוא מסוגל להגיע לכדי החלטה גדולה כזאת אלא אם כן הוא מאמין באמונה כי הדבר - אפשרי, כי עוד לא אבדה תקותו, עוד בו הכח להילחם עם אויבו בנפש המחשבות הרעות השחורות מני שחור של יאוש עצמי מכל וכל. ואם תשאל בוודאי איך מגיעים לאמונה כזאת, התשובה היא, מעצמך אתה אתה יכול ללמוד ולהגיע לאמונה זאת.

ואסביר לך את דברי בפרטות יתירה, כי הנה בתוך ים האפלה והחושך שלך אתה מרגיש דופק חיים, אתה עומד והולך וגם כותב למרות כל הצרות והדאגות והפחדים, הרי יש לך אחיזה וקיום בחיים ומי נתן לך הכח המונע לשים קץ לחיך, הרי ישנו כח עליון שקוראים אלקות שהוא בוראנו יתברך שקוראים אלקות שהוא בוראנו יתברך שמו, הוא האחיזה והקיום שלך, הרי הוא הממונה שלך והידיד שלך בחיים ולפניו אתה יכול לשטוח כל צרותיך ומשאלותיך לחזק את רוחך ולרפאות את נפשך, כל יום אפשר להתחיל הכל מחדש, כל יום צריכים להתחיל מחדש כאילו היום נולדת מחדש, ותשכח כל מה שעבר עליך ותתחיל

כל יהודי עובד ה' צריך להכיר נקודה מהותית ועיקרית: לכל מדרגה ומדרגה שאדם עולה יש יצרים של אותה מדרגה, יש התגברות חדשה של היצר הרע.

וכדי להגיע למתיקות והעריבות של ה' יתברך צריך לדעת שזה לא דבר של רגע, זה מסע אלונקות ארוך, ובכל מדרגה שאדם יעלה יותר, כך יש יותר נסיונות בדרך...

11. וכאן נביא את דבריו של הגה"ק הרב אשר פריינד זע"א שכתב לבחור אחד (אמרי אשר - עמוד קכא):

אין ספק שעברת הרבה בחיך, עניינים כאלה שמצאת לנכון להימנע מלכתוב עליהם במכתבך, ובאמת אין זה חשוב, ובגלל שהאדם הוא אנוש עם תכונות טבעיות רצוניות הוא עושה טעויות שונות עד שהוא מגיע למצב של תוהו ובוהו עם פחדים כאלה שכל מי שאינו עובר אותם אי אפשר לתאר זאת בכלל.

ובאמת אין יאוש בעולם כלל, ואף שהגיע לאן שהגיע ואף שהתדרדר לאן שהתדרדר אין לו לאדם להתייאש, כי ברגע אחד יכול להתרומם ולהנצל. ומה הרגע הזה ומה תוכנו, התשובה היא פשוטה בתכלית, ברגע שהאדם

נשמתו לשטחי הטומאה, הוא עוד בטוח שהוא צדיק שהפילו אותו מן השמים...

צריך לדעת, רק כשרוצים להעלות את האדם בדרגה, לבקוע לו את חותמת התודעה, שולחים לו נסיון שיזעזע אותו, ויגלה לו את התווה ובוהו שהוא חי בתוכו! וצריך להיות בעל עבודת נפש כדי לזכות לכך!

ומחשש ההטעיה העצמית כתב רבי יעקב יוסף שלא כדאי לפרסם את זה... **אך** מכיון שסוף סוף אנו חוטאים שוב ושוב, החלטנו לכתוב את הדברים, ואולי בכך נרויח שנגלה שחותמת התודעה שלנו היא חותמת חלשה מאוד! **חותמת התוחמת בתוכה תוהו ובוהו!** ובכך שנזכר לגלות את התווה ובוהו שאנו חיים בתוכו, נבין שהחיי השלוה שהתודעה שלנו מציירת לנו,¹² היא שקר! כי חיי שלוה אמיתיים הם רק חיי אמונה...

כתב הגה"ק רבי יעקב יוסף מפולאנה זי"ע"א, וז"ל:¹² **'וזהו סוד שבע יפול צדיק וקם, ולא אמר שבע ירד צדיק וקם, כי אם ירד בכונה לא מהני!'**...

'וזהו סוד (יומא פה:): **האומר אחטא ואשוב אין מספיקין... מה שאין כן אם חטא בלא דעת שהוא הירידה, אז שב מהני, והבן, שזהו כלל גדול ולא ניתן לכתוב'...** (עכ"ל).

והנה, אחרי שרבי יעקב יוסף גילה את הענין הנורא הזה, סיים וכתב: 'לא ניתן לכתוב'. ובפשטות, הטעם שלא ניתן לכתוב בגלל חשש ההטעיה העצמית.

כשיגיע נסיון לאדם, או התנגשות עם חטא, במקום לנסות ולהתגבר הוא יטעה את עצמו ויחשוב: 'מה אני יכול לעשות, מהשמים הפילו אותי!'

ובאמת, מהשמים הביאו לו את הנסיון הזה כדי שיעמוד בו בגבורה! והוא, לא מספיק שנכשל בחטא והוריד את

מעין החכמה

ותתחיל לחשוב על כולם רק טוב ואז יהיה לך טוב באמת. ואם תשמע בקולי תהיה לאדם אחר...

12. צפנת פענח (פרשת שמות - ד"ה ויאמר אליהם מרגלים אתם!).

13. כל אחד וחיי השלוה שלו. יש כאלה שבשבילם חיי שלוה זה לשבת ברחוב הומה אנשים עם כוס קפה ביד ולדבר עם חבר. ויש כאלה שבשבילם חיי שלוה זה לקחת תרמיל ומקל ולטפס על הרים...

לחשוב רק מחשבות טובות עליך, ולמצוא נקודה טובה אצלך שבטח עוד מצויות נקודות חיוביות רבות אצלך, ובאלה תחיה את נפשך ותתגבר על אויבך שהוא היצר הרע המראה לך הכל שחור. תתאבק עמו ואל תקבל ממנו את הסיפוק מן **היאוש שהוא מציע לך** בצורה כל כך נדיבה ואל תשעה אל טובותיו המדומות שהן רעה נצחית...

חגור עוז ותחליף כח ואל תפחד מאף אחד כי אין לך מה לפחד כי אין איש המבקש את רעתך

שבת חול המועד - ראה אתה אומר אלי!

מדרגתם הרוחנית לנצח ולנצח
נצחים!...

ומשמים ריחמו עליהם, **ורצו שיתקדמו ויכנסו פנימה, אל היכלות הקדושה**, ולכן הפילו אותם נפילה כואבת, ובכך התירו להם את חותמת התודעה, וממילא פתחו להם שערי עבודת נפש חדשים...

ועתה נחזור לטענתו של משה רבינו...

ראה אתה אומר אלי!

חותמת התודעה לדורנו ולדורות עולם - **כדי 'ליתן פתחון פה לבעלי תשובה'**.

ועתה אתה דורש ממני שאני אעלה את עם ישראל מתהומות החטא אל הקדושה - 'העל את העם הזה!'

ואתה מבשר לי שמענתה מלאך ילוה אותנו! **ואני** לא מבין - המשך משה רבינו ואמר - איך שני הדברים

מסודרים? הרי מלאך הוא עצמו חתום בתודעה שלו, ואין ביכולתו להתיר אותה לעולם!¹⁵ ואם כן, איך מלאך יעזור לנו בבניית התודעה מחדש?!...

וטענתו של משה רבינו התקבלה...

ובזה יובנו שני הסיפורים עמהם פתחנו את השיחה:

בסיפור הראשון חיים זעליג היה בטוח שהוא זכה לשלימות בזהירות מחמץ. ובסיפור השני אברהם היה בטוח שהוא הגיע לשלימות בקיום מצות סעודה רביעית.

והתודעה שלהם, שהם זכו לשלימות, חתמה את

בשאלה ששאלנו, הנחנו, שהטענה של משה היתה במילים: "ואתה לא הודעתני את אשר תשלח עמי" (שמות לג, ב), וכך גם מובן מפשט הפסוק.

אך מצאנו לגה"ק הרב מרדכי יוסף אלעזר מראדזין זיע"א שביאר¹⁴ שעיקר הטענה של משה רבינו כתובה בתחילת הפסוק: "ראה אתה אומר אלי העל את העם הזה" (שם)!

וכך אמר משה לה:

עם ישראל חטאו בעגל, ונפלו ממדרגתם. והאמת, שהיה כח ביד ישראל לעמוד בנסיון ולא לחטוא! אבל אתה היפלת אותם כדי להתיר את

מעין החכמה

14. תפארת יוסף (שבת חול המועד פסח - ד"ה ויאמר משה).

15. בספר זכריה נאמר לגבי נשמות עם ישראל: "וַיִּנְתְּנִי לָךְ מֵהַלְכִים בֵּין הַעַמִּים הָאֵלֶּה" (זכריה ג, ז).

כל אחד והשטויות שלו.

חיי שלוה פירושם: חיים מלאים שמחה ועליונות הנובעים רק מתוך אמונה אמיתית ביוצר בראשית.

מעלת שבת חול המועד...

ומתפלל לה': "ראה אתה אומר אלי העל את העם הזה" (שמות לג, יב)!

ולכן חכמינו הקדושים, התחילו את הקריאה דוקא מהפסוקים הללו, כדי להצטרף לתפילתו של משה רבינו!

ומצאנו להגה"ק הרב אברהם מרדכי אלטר זיע"א שכתב כך:¹⁶

איתא בקדמונים ששבת חול המועד יש בו קדושה יותר משאר שבתות השנה, והנפשות אשר אין להם עליה בשבתות השנה, יש להם עליה בשבת חול המועד!

וה' יזכה אותנו בשבת זאת להשיג אורות והארות ומוחין דגדלות,¹⁷ אמן כן יהי רצון!

ממשיך הרב מרדכי יוסף אלעזר (שם) וכותב:

ושמעתי מאבי מורי, הגה"ק הרב גרשון חנוך מראדזין, שאמר שלמרות שבכל ימות השנה אנו עובדים ומשתדלים להשיג, בכל פעם, תודעה חדשה. אך אין הדברים נקבעים ונחתמים בנפש, בחותם פנימי, אלא רק בחג הסוכות ובחג הפסח!

ומשה רבינו שהוא הגואל הראשון והוא הגואל האחרון, חושש מאוד שמא עם ישראל ילכדו בתודעה שלהם, ויפסיקו לכסוף הלאה! ולכן הוא עומד בכל חג פסח ובכל חג סוכות,

מעין החכמה

הבדל בין דבר טבעי לבין דבר מלאכותי, דבר טבעי כגון פרח גדל ומתפתח ובסופו של דבר גם נרקב, מה שאין כן פרח מלאכותי הוא לא גדל ולא נרקב אלא נשאר תמיד באותו מצב.

המילה 'מלאכותי' - גזורה מהמילה מלאך, לכן מלאך הוא 'סטטי', הוא לא משתנה, כלומר נשאר הוא באותו גודל ובאותה מדרגה רוחנית ומקבל תמיד את אותה חיות ושפע אלקי כמו בעת שנברא...

ומכיון שמלאך הוא 'סטטי', לכן הוא גם לא יכול ליפול ממדרגתו, כי כל מעשיו אינם רק כפי כח המדרגה הרוחנית שבו...

16. אמרי אמות (שבת חול המועד סוכות - שנת תרפ"ב).

17. ונסיים בסיפור :

'העומדים' - הם המלאכים אשר אינם זזים בעצם ממקומם ומעבודתם, וכן כל שאר הנבראים ונפשות אומות העולם אשר משתלשלים מן המלאכים. מה שאין כן היהודי נקרא 'מהלך'.

הילוך בפנימיות משמעותו - התקדמות תמידית - "לִכְבוֹ מַחֲלֵ אֶל־חַלְ" (תהלים פד, ח).

בפסוק הזה מבואר שישנו הבדל מהותי בין אדם למלאך. מלאך לא יכול להתקדם ולהשיג מדרגות חדשות. אבל אדם יש בכוחו להתקדם... להתעלות מעלה מעלה... להתחדש בכל עת...

ואמר אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברג'ל זיע"א (והובאו דבריו בספר בצור ירום, חלק יב - עמוד 92, מהדורת תשפ"ג), וז"ל: יש

רבי יהודה עלה לגג, התיישב אל השולחן, וכאשר אשתו לקחה את בקבוק היין כדי למזוג לכוס הקידוש, הוא החליק וכל היין נשפך.

רבי יהודה חייד ואמר: ברוך ה', נזכה לקדש על הלחם.

נטל רבי יהודה את ידיו, הרים את הלחם כדי לקדש עליו, ותוך כדי ההרמה פגעו ידיו במנורת השמן - שעמדה במקומה החדש - והנפט נשפך עליו, והבגדים שעד לפני רגע היו נקיים ויפים, הפכו לבלויי סחבות...

חושך אפל וסמיך השתורר על הגג...

רבי יהודה פנה לאשתו: סליחה שלא שמתי לב למקומה החדש של המנורה, וגרמתי לך צער...

הקידוש הסתיים, והרבנית הגישה את המרק, אך בגלל החשיכה שהשתררה בעקבות כילוי המנורה - נתקלה ברגל השולחן, וכל סיר המרק נשפך!

רבי יהודה ניחם אותה, וקם לאסוף את הקציצות הנותרות לפליטה...

יללת חתול נשמעה... חתול שחור ושמן זינק על השולחן וחטף את הקציצות...

רבי יהודה נותר יושב בשולחן, פניו נהרו באור עילאי... אורת רוגע, וניחוח עתיק של שלוה - התפשטה בשולחן...

לימים סיפר רבי יהודה פתיה את מאורעות אותו ראש השנה, וסיים ואמר: משמים ניסו אותי בנסיון הכעס, וברוך ה' שעמדתי בו, ולא עבר בלבי אפילו הרהור של כעס... ובאותה שנה נפתחו לי כל מובעי החכמה, ושערי ההשגה... (ילקוט שבע - מועדים וחכמים, חלק א עמוד י, להגאון רבי שמואל בן עמרם).

הגה"ק רבי יהודה פתיה שחי לפני שלשה דורות, היה גאון עצום בנגלה ובנסתר אשר כל ימיו היו קודש להעלות את השכינה מהעפר. תפילות אין ספור שפך על צער השכינה וצערן של ישראל, וישועות מרובות הרעיף על עם הקודש.

אך כמו כל יהודי העמל בתורה ובעבודה שבלב, העליה במדרגות היא בשלבים, שלב אחר שלב, וכל נסיון או זיכוך שעומדים בו בהצלחה - כובשים עוד מדרגה...

ונספר על אחד משלבי הסולם...

דקות ספורות לכניסת היום הקדוש - יום ראש השנה, רבי יהודה פתיה פונה לאשתו ואומר לה: אשתי היקרה, אני הולך לבית הכנסת להתפלל, שתהיה לך שנה טובה.

ואשתו השיבה: יהי רצון שיתקבלו תפילותיך ברצון! אני אגש כעת לסדר את שולחן החג.

הרבנית מיהרה לערוך את שולחן החג, היא הניחה על השולחן את כל הסימנים אותם נוהגים לאכול בליל ראש השנה.

תוך כדי עריכת השולחן הביטה במנורת השמן שעמדה בצד, וחשבה לעצמה: המקום הזה לא מתאים, כדאי שאקרב את המנורה מעט יותר אל השולחן.

תפילת ערבית של ראש השנה הסתיימה. רבי יהודה פתיה שב מבית הכנסת כשכולו עטוי בגדי חג לבנים ומבהיקים, נכנס לביתו, ובפנים קורנות שמחה ואור איחל: 'שנה טובה!'

בלילות הקיץ היו רגילים תושבי בגדד לסעוד על גגות בתיהם.

העולה מן האמור להלכה ולמעשה

החושך, הוא צריך לעלות ולהתגבר על החושך, ובכך הוא יזכה לאור חדש שיאיר עליו.

ד. כל יהודי צריך להתגבר ולהתחזק ביתר שאת וביתר עוז ולא להישבר משום דבר שבעולם, ואפילו שכבר נדמה לו שהשיג השגת אלקות, ופתאום נחשך לו הכל, ונופל נפילה אחר נפילה, וירידה אחר ירידה, אסור לו להישבר, אלא הוא צריך לדעת, שעכשיו עליו לעלות למדרגה יותר עליונה, ולכן מתגברים עליו הקליפות בכח גדול, כי בכל דרגה ודרגה שהאדם צריך להשיג השגת אלקות, מתפשטת לפני זה קליפה עצומה, שהם הדמיונות, שמהם נמשכים כלל התאוות רעות והמדות רעות וההרהורים רעים.

וצריך להיות עקשן גדול מאוד בעבודת השם, ובכך יזכה לשבור את כל הדמיונות והקליפות שמסבבים אותו.

ה. כל יהודי עובד ה' צריך להכיר נקודה מהותית ועיקרית: לכל מדרגה ומדרגה שאדם עולה יש יצרים של אותה מדרגה, יש התגברות חדשה של היצר הרע.

וכדי להגיע למתיקות והעריבות של ה' יתברך צריך לדעת שזה לא דבר של רגע, זה מסע אלונקות ארוך, ובכל מדרגה שאדם יעלה יותר, כך יש יותר נסיונות בדרך.

ו. למרות שבכל ימות השנה אנו עובדים ומשתדלים להשיג, בכל פעם, תודעה

א. כל אדם בעולם עובר במשך חייו לא רק עליות והצלחות כי אם גם ירידות ונפילות. ואפילו צדיק גמור עובר כפעם בפעם ירידות ונפילות מסויימות, כמו שנאמר: 'כי שבע יפול צדיק'. **אולם גדולתו של האדם נמדדת בכך שהוא לא נותר בנפילתו אלא מצליח להתגבר ולקום ממנה, ולשוב לאיתנו כבראשונה.**

חזיה מעלתם של הצדיקים, שהגם שהם עוברים צער ויסורים ונפילות בעבודת הבורא, בכל זאת תמיד הם מתגברים כארי ומתרוממים וקמים מנפילתם ושבים למדרגתם הראשונה כפי שהיתה באמנה אתם. ולכן הגם: 'כי שבע יפול צדיק', אולם תיכף מתקיים בו סיום הפסוק: 'וקם'.

ב. אדם שזוכה תמיד להתגבר על כל המניעות והנפילות העוברות עליו ותיכף קם ומתייצב על עומדו, **ולא נותן למדרגתו הרוחנית לשקוע במצולות ים הנפילה** - על ידי זה הוא יזכה שתמיד יהיה בשמחה גדולה ויתבשר בבשורות טובות ישועות ונחמות.

ג. לפני כל פעם שיהודי צריך לעלות מדרגה, לרכוש 'חיות חדשה', **עליו לשוב למצב הראשוני של 'חושך על פני תהום'**, לחוש ברגשותיו חושך ומרירות, ושם, מעומק

מסילות אל הנפש

שבת חול המועד - העולה מן האמור להלכה ולמעשה

חדשה. אך אין הדברים נקבעים ונחתמים
בנפש, בחותם פנימי, אלא רק בחג הסוכות
ובחג הפסח!

ואיתא בקדמונים ששבת חול המועד יש
בו קדושה יותר משאר שבתות

השנה, והנפשות אשר אין להם עליה
בשבתות השנה, יש להם עליה בשבת
חול המועד!

וה' יזכה אותנו בשבת זאת להשיג אורות
והארות ומוחין דגדלות, אמן כן יהי רצון!

מזר העטרה

ברשות מרום על כל ברכה ותהילה
עולה על נס לכבוד יקרת התורה
לרום, לקלס ולעשר בכתר המארה
את מעלת כבוד הרבנים החשובים העשבים ראשונה
הגוי שעשויה בגדרה בחסן התמורה מתוך יראת ה' שמרת
הלא תמה צורבא סדרבט
האברכים המופלגים, שגם שמארים

הרה"ג ר' יוסף יצחק טייטל שלישי
הרה"ג ר' אליקים בוקובז שלישי
הרה"ג ר' ישראל אור חיים שלישי
הרה"ג ר' יעקב ישראל כהן שלישי
הרה"ג ר' אוריאל דוד שלישי
הרה"ג ר' שרן ציון שלישי
הרה"ג ר' אברהם אביסן שלישי
הרה"ג ר' ישראל מרץ שלישי

הרה"ג ר' אלכוד אברגיל שלישי
הרה"ג ר' כפיר גרשטיין שלישי
הרה"ג ר' אהרן גרשטיין שלישי
הרה"ג ר' בצלאל גרשטיין שלישי
הרה"ג ר' משה אבוקטיס שלישי
הרה"ג ר' שמעון יחזקאל שלישי
הרה"ג ר' דניאל כהן שלישי
הרה"ג ר' יוסף יצחק זלמאי שלישי

אשר אתר יצעה ענומה
זכו לעמוד כבוד המבון בסקטאות טובחרות בהלכת
ומאנו כרי מדרגם שליפה רתבה בהלכת המרות
יהי נועם משי"ת עליהם לעולם ולעשרם בשמיכת הכתובים
עדי זכו להגיע ליום שמחת ליובם בשעשועו"צ

בהתעשרם בכתר תורה
אשרי מי שבא לכאן ותלמדו בידו

ברצפי כבוד וחפרכה נישא ברכתיט
שיכו להפשיך מחיל אל חיל, להורות לרבים הלכת כרת של תורה
לדעת את הדרך ילכו בה, לתפארת קהילתינו הקדושת
ובכשריפותי השתרות של ראש המוסדות מאיר דרכינו
מויר תהיי"צ רבי ישראל אברגיל שלישי
אשר מוסד נמשך רוחו נשמטו בהעמדת דורות של עמלי תורה
ובהפצת אלוקות על פני תבל
יהי ה' עמם בהמשך שבת אחלה של תורה מתוך בריות נוסא ותורא מעליא
והרתבת תועת בור"ג כשאימת נמשס תמיד כל חסיד, אכיר

החתמים ביקר מתוך שמחת ונוב
לכבוד המורה ולמוסדות
הנהלת המוסדות
ראשי הכוללים
רבני מבין החתמא לאור

שעזרי השבוע

מפי הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

אי"ה יום ראשון כ' בניסן ערב שביעי של פסח
בבית המדרש 'המאיר לארץ' רחוב הקציר 666

תפילת שחרית: 05:10

שיעור בוקר 07:00 - 09:00

לאחר השיעור קבלת קהל לברכת החג בלבד

שבת חוה"מ פסח

י"ט ניסן התשפ"ד

זמני שבת קודש

רבינו תם	יציאת שבת	הדלקת נרות	עיר
20:37	19:47	18:57	באר שבע
20:39	19:48	18:58	תל אביב
20:39	19:49	18:58	חיפה
20:27	19:52	18:46	אילת
20:42	19:51	19:00	ירושלים
		18:40	ירושלים 40 דק'

מסילות אל הרב

מפי קדשו של אטור'ל זיע"א

תמיד יש לזכור את מה שקוראים בהגדה של פסח "וזאת עמלנו - אלו הבנים", כלומר שווה להשקיע את כל העמל שבועולם כדי להצליח בחינוך הילדים.

אדם תמיד צריך לשים לנגד עיניו את ילדיו היקרים, ולזכור שכל דבר טוב שהוא עושה לשם שמים יזכה אותו שבניו יצאו תלמידי חכמים גדולים יותר וקדושים יותר.

ומי שזכה להעמיד בנים צדיקים אשריו ואשרי חלקו, ואין שום זכות בעולם יותר גדולה מזו.

LIVE

חמישי - כל שבוע בשעה: 20:00

נתיבות

בבית המדרש 'המאיר לארץ' רחוב הקציר 666

בכל שבת 'מברכין החדש'
'בורכו באופן אישי לאחר קריאת ספר התהלים'
כל מפקידי קופות הצדקה באותו החדש

ערוצי מחלקת המדיה

של בית המדרש המאיר לארץ

hameir-Laarets.org.il

המאיר לארץ

054-26-380-26

08-64-99-859

קו שמע - המאיר לארץ

Français
joindre :

Русский
прикоординатся:

English
to join:

Español
Para unirse:

עברית
להצטרפות:

הפצת תורה חובקת עולם

היה שותף 08-37-40-200

לתרומות:

- בנק מזרחי טפחות,

סניף 433 קריית גת, חשבון 96556

- בנק הדואר, סניף 1, חשבון 27016519

- בכל עמדות 'נדרים פלוס'

אשרי מי שעמלו בתורה

מאן דירית מסכתא חדא - ירית עלמא חדא

ברגשי חוד ובלב חומה
הננו להביע ברכה ותהילה
בכל עוז ושמוחה רבה
להולכי נתיבות המוני עמלי תורה
איש בשמו הטוב
אשר סדרו משנתם, בהיותם נמנים בין

חבר המסיימים במעמד הדף ערך - 4

ידא רעוא מן שמיא
שימשיכו להתעלות בשקידת התורה
וחפץ ד' יצלח בידם להרבות תורה וכבוד שמים
לישב באהלה של תורה תדיר ולהתענג מצוף טעם סתיקותה
במילוי כל משאלות לבם לטובה סתוך החכמת והדעת ונחת עולמים
בברכה סדובה כל הימים

ואחת היא הברכה

לדו"מ סודיש ורבינו מאיר נתיבותינו
הגה"צ רבי ישראל אברג'ל שליט"א
בנו ומצטט דרכו של אביו מוריש ורבינו רבי יודם זיע"א
כי ישא ברכה מאת ד' ויאריך ימים על סמלכתו - סמלכת התורה
בהרחבת גבולות הקדושה על הארץ ולדרים
סתוך שפע טוב בריאות איתנה ונחת עדי עד
ומצטטין הברכות ישפיע קוב"ה עליז ועל זרעו מאוצרו הטוב
מלא חפניים ברכת לדוב

המברכים נאמנה בברכת התורה

ההולת נוסדות
"המאיר לארץ"